

2708'4 4H

**KAJIAN PENUKARAN KOD DI KALANGAN PENUTUR-
PENUTUR BAHASA JEPUN SEBAGAI BAHASA ASING**

ZAINAB BINTI MOKHTAR

**FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

OKTOBER 2004

Perpustakaan Universiti Malaya

A511938513

**KAJIAN PENUKARAN KOD DI KALANGAN PENUTUR-
PENUTUR BAHASA JEPUN SEBAGAI BAHASA ASING**

ZAINAB BINTI MOKHTAR

**DISERTASI DISERAHKAN UNTUK MEMENUHI
KEPERLUAN BAGI
IJAZAH SARJANA PENGAJIAN BAHASA MODEN**

**FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR**

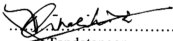
OKTOBER 2004

PERAKUAN HASIL KERJA AKADEMIK

Dengan ini, saya **ZAINAB BINTI MOKHTAR** No. Pendaftaran **TGA 020014** mengaku bahawa disertasi yang saya serah bertajuk:

**“ KAJIAN PENUKARAN KOD DI KALANGAN PENUTUR-
PENUTUR BAHASA JEPUN SEBAGAI BAHASA ASING ”**

adalah hasil kerja akademik saya sendiri kecuali bahan-bahan/petikan yang telah dinyatakan sumber asalnya.

.....
Tandatangan

Tarikh: 18 Oktober 2004

PERAKUAN HASIL KERJA AKADEMIK

Dengan ini, saya **ZAINAB BINTI MOKHTAR** No. Pendaftaran **TGA 020014**
mengaku bahawa disertasi yang saya serah bertajuk:

**“ KAJIAN PENUKARAN KOD DI KALANGAN PENUTUR-
PENUTUR BAHASA JEPUN SEBAGAI BAHASA ASING ”**

adalah hasil kerja akademik saya sendiri kecuali bahan-bahan/petikan yang telah
dinyatakan sumber asalnya.

.....
Tandatangan

Tarikh: 18 Oktober 2004

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk melihat perlakuan bahasa dari sudut penukaran kod di kalangan penutur-penutur bahasa Jepun sebagai bahasa asing yang terdiri daripada bekas-bekas pelajar universiti Jepun dan bekas-bekas pelatih yang pernah berkursus di Jepun. Tujuan utama kajian ini adalah untuk mengenalpasti bentuk-bentuk serta frekuensi penukaran kod yang berlaku di antara kategori informan yang berlainan. Analisis kajian ini adalah berdasarkan pendekatan eklektik gabungan fungsi-fungsi komunikasi oleh Gumpertz (1977), Poplack (1988), Rayfield (1970) dan Kachru (1983). Kajian ini juga cuba menginterpretasi makna-makna sosial di sebalik penukaran kod dan mengkaji tahap penukaran kod di antara informan berlainan kategori pada tahap-tahap perkataan, frasa, klausa atau ayat. Hasil kajian telah mengenalpasti bentuk-bentuk penukaran kod yang menunjukkan pencapaian frekuensi penukaran kod yang tinggi berlaku pada fungsi pengelakan tanda, fungsi ungkapan kemudahan, fungsi pengenalan daftar dan fungsi pengulangan. Interpretasi makna-makna sosial yang telah dikenalpasti merangkumi konteks yang berkaitan dengan kerjaya, budaya, bangsa, keluarga, rakan karib dan pembelajaran bahasa. Penukaran kod juga didapati paling kerap berlaku pada tahap perkataan bagi kesemua kategori informan.

ABSTRACT

This study aims to analyse code-switching occurring among the speakers of Japanese as a foreign language. The informants are ex-graduates from Japanese universities and ex-trainees that had undergone courses in Japan previously. The analysis of the study is based on an eclectic approach using a combination of conversational functions established by Gumpertz (1977), Poplack (1988), Rayfield (1970) and Kachru (1983). The main purpose of this study is to identify code-switching forms as well as frequency of occurrence of the various conversational functions in code-switching among different categories of informants. It also attempts to interpret the social meanings of the switchings and to study the switching levels at word, phrase, clause and sentence levels. The analysis of data showed that the frequency of occurrence in codeswitching among the informants appeared to be high in conversational functions of avoidance of marking, facility expressions, register identification and repetition. Interpretation of the social meanings is identified to cover contexts related to career, origin, culture, family, close friend as well as language. The analysis also showed that switching at word level was the most common feature in code-switching among all categories of informants.

PENGHARGAAN

Dengan nama Allah yang Maha Pemurah lagi Maha Mengasihani. Syukur Alhamdulillah dengan limpah kurniaNya disertasi ini telah dapat dihasilkan. Kepada Dr Suraiya Mohd Ali selaku penyelia, saya merakamkan ucapan setinggi-tinggi penghargaan kepada beliau di atas tunjukajar dan dorongan yang amat berguna dalam menghasilkan penulisan disertasi ini. Beliau telah banyak memberi perangsang dan galakan serta selalu mengingatkan saya agar sentiasa tekun dalam usaha saya untuk menghasilkan disertasi ini. Saya juga ingin mengambil kesempatan ini mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada rakan-rakan saya, junior-junior saya dan bekas-bekas pelajar saya. Tanpa sokongan padu serta kerjasama mereka, disertasi ini tidak mungkin dapat dihasilkan dengan jayanya. Akhirk kata, tidak lupa juga ucapan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih buat ibu tersayang, Hajjah Yuha Hj. Abd Hamid, yang telah banyak berkorban demi kebahagiaan anak-anaknya.

SINGKATAN

- A10: Informan yang pernah belajar di universiti Jepun dengan tempoh kembali ke tanahair kurang daripada lima tahun
- A20: Informan yang pernah belajar di universiti Jepun dengan tempoh kembali ke tanahair lebih daripada lima tahun
- B10: Informan yang pernah berkursus di Jepun dengan tempoh kembali ke tanahair kurang daripada lima tahun
- B20: Informan yang pernah berkursus di Jepun dengan tempoh kembali ke tanahair lebih daripada lima tahun
- Tb: Temubual
- S: Situasi Perbualan
- St: Jumlah Situasi Perbualan
- Q: Petikan (*Quotation*)
- I: Kata Seruan (*Interjections*)
- R: Pengulangan (*Repetition*)
- M: Kecekapan Mesej (*Message Qualification*)
- P: Keperibadian lawan Keobjektifan (*Personalization versus Specification*)
- As: Spesifikasi Pesapa (*Addressee Specification*)
- Fe: Ungkapan Kemudahan (*Facility Expression*)
- Ro: Pengenalan Peranan (*Role Identification*)
- Ri: Pengenalan Daftar (*Register Identification*)
- E: Penekanan untuk Menandakan Perbezaan (*Emphasis to Signify Contrast*)
- Fa: Sikap Menghormati (*Flagging of Attitude*)
- Am: Pengelakan Tanda (*Avoidance of Marking*)
- C: Perubahan Topik (*Change of Topic*)

SENARAI JADUAL

- 3.1 Latarbelakang Informan Berdasarkan Kategori-kategori A1,A2,B1,B2
- 4.1 Jumlah Ujaran dan Frekuensi Secara Keseluruhan Mengikut Turutan
- 4.2 Jumlah Ujaran dan Frekuensi Menurut Fungsi Komunikasi Di Antara Kategori Berlainan Informan
- 4.3 Jumlah Keseluruhan Ujaran dan Frekuensi Pada Tahap-tahap Perkataan, Frasa,Klausa dan Ayat
- 4.4 Jumlah Ujaran Menurut Fungsi-fungsi Komunikasi Pada Tahap-tahap Perkataan, Frasa, Klausa dan Ayat Di Antara Kategori Berlainan Informan

Kandungan

	mukasurat
Abstrak Bahasa Melayu	ii
Abstrak Bahasa Inggeris	iii
Penghargaan	iv
Singkatan	v
Senarai Jadual	vi
Kandungan	vii
BAB 1: PENGENALAN	
1.0 Pendahuluan	1
1.1 Permasalahan Kajian	3
1.2 Objektif Kajian	4
1.3 Kepentingan Kajian	5
1.4 Batasan Kajian	6
1.5 Pengertian Konsep	8
1.5.1 Penukaran Kod	8
1.5.2 Tahap Penukaran Kod	12
1.5.2.1 Perkataan	12
1.5.2.2 Frasa	13
1.5.2.3 Klausa	14
1.5.2.4 Ayat	15
1.6 Kesimpulan	16
BAB 2: KAJIAN PERPUSTAKAAN	
2.0 Pendahuluan	18
2.1 Kajian di Luar Negara	18
2.2 Kajian di Malaysia	30
2.3 Kesimpulan	45
BAB 3: METODOLOGI	
3.0 Pendahuluan	48
3.1 Kaedah Penyelidikan	48
3.1.1 Informan	49
3.1.2 Persampelan	52
3.1.3 Instrumentasi	52
3.1.4 Transkripsi Data	53
3.1.5 Terjemahan Data	55
3.1.6 Kaedah Menganalisa Data	56
3.2 Kesimpulan	57

BAB 4 : ANALISIS DATA

4.0	Pendahuluan	59
4.1	Bentuk-bentuk Penukaran Kod Menurut Fungsi-fungsi Komunikasi Serta Makna-makna Sosial Penukaran Kod	59
4.1.1	Petikan (<i>Quotation</i>)	60
4.1.2	Kata Seruan (<i>Interjections</i>)	64
4.1.3	Pengulangan (<i>Repetition</i>)	66
4.1.4	Kecekapan Mesej (<i>Message Qualification</i>)	68
4.1.5	Keperibadian lawan Keobjektifan (<i>Personalization versus Specification</i>)	71
4.1.6	Spesifikasi Pesapa (<i>Addressee Specification</i>)	74
4.1.7	Ungkapan Kemudahan (<i>Facility Expression</i>)	75
4.1.8	Pengenalan Peranan (<i>Role Identification</i>)	78
4.1.9	Pengenalan Daftar (<i>Register Identification</i>)	81
4.1.10	Penekanan untuk Menandakan Perbezaan (<i>Emphasis to Signify Contrast</i>)	84
4.1.11	Sikap Menghormati (<i>Flagging of Attitude</i>)	87
4.1.12	Pengelakan Tanda (<i>Avoidance of Marking</i>)	91
4.1.13	Perubahan Topik (<i>Change of Topic</i>)	93
4.2	Frekuensi Penukaran Kod Menurut Fungsi-fungsi Komunikasi	95
4.3	Tahap Penukaran Kod	104
4.4	Kesimpulan	108

BAB 5 : KESIMPULAN

5.0	Pendahuluan	110
5.1	Kesimpulan	111
5.2	Implikasi Kajian	116
5.3	Kajian Lanjutan	118

RUJUKAN 120-125

APENDIKS 126-179